

FRA GARNISONSLIVET I SLAGELSE 1731.

Ved

I. T. Rohde.

IAaret 1729 blev det 1. jydsk Rytterregiment forlagt til det antvorskovske Rytterdistrikt med Slagelse som Standkvarter. I Regimentets Justitsprotokol for 1731—32 findes en Sag vedrørende en Duel imellem to af Regimentets Officerer, Løjtnant Johan Hudler og Kornet Fridrich Bager Clausen, foranlediget ved sidstnævntes Opførsel overfor Hudlers Hustru. Hudlers Indlæg i Sagen opruller et lille Kulturbillede fra den holbergske Tidsalder, den Tid, da Officererne gik paa Jagt efter at gøre et velhavende og standsmæssigt Parti, og hvori den kvindelige Part, naar hun mere havde rettet sig efter Forældrenes Ønske end fulgt egen Tilbøjelighed, hurtig kunde gøre det af med den ægteskabelige Lykke.

Hudler var gammel Løjtnant ved Regimentet og havde med det kæmpet i den store nordiske Krig, blandt andet havde det været med ved Gadebusch. Da han gik paa Frierfødder til den unge Frøken Frederikke v. Schmeling, var han en Mand paa henvend 50 Aar (født i Hannover 1682) og har rimeligvis i hendes Øjne været en gammel Fyr. Frøken v. Schmelings afdøde Fader havde været Oberst, og ved Moderens

senere Giftermaal havde hun faaet en Stedfader i Løjtnant Düsseldorff. Moderen har sikkert været at regne for en velhavende Kone, thi hendes første Mand, hos hvem hun var Husholderske, før hun blev Frue, havde som Oberst været med de danske Lejetropper i Brabant, og det plejede at smide godt af sig for de højere Officerers Vedkommende, og Datteren har derfor ogsaa været regnet for et godt Parti. Oberstinden og hendes Mand har rimeligvis støttet Hudlers Frieri, thi han kommer saa vidt, at Brylluppet finder Sted med al mulig Stads i Sct. Michels Kirke i Slagelse i Oktober 1729. Men dermed er ogsaa Glæden forbi for Hudler, og om hans senere Viderværdigheder som Ægtemand, berettes i hans Forsvarsskrift, dateret ¹⁰/₁₂ 1731 og indsendt til Regimentchefen, Generalmajor Michael Nummesen.

Hudler fortæller først om den kirkelige Vielse i Nærværelse af Ritmestrene Holch og Vivet og Løjtnant Düsseldorff med Svoger, Kornet Koch. Efter Kopulationen satte det nu forøgede Bryllupsselskab sig til Bords hos Brudens Moder, og blandt disse Gæster er den unge Kornet Clausen, der snart skulde vise sig som Slangen i Hudlers Paradis. Men denne Dag spiste og drak man dog i Glæde til langt ud paa Natten.

Næste Dag henimod Aften kom imidlertid Kornetten igen, og det ubuden, men da han havde vist den Opmærksomhed at medbringe militær Musik, bestaaende af Valdhorn og Violiner m. m., blev han vel modtaget af Düsseldorffs, hos hvem det nygifte Par ogsaa befandt sig. Kun den nygifte Ægtemand var mindre fornøjet med hans ubudne Tilsynekomst, hvad bevidnedes af Kyrasér Buchholtz og Parykmagerkonen Deliane o. fl. — Imidlertid spiller Musiken op,

og Hudlers Svigermoder siger: „Kom, lad os danse lidt.“ Hudler tog da sin Kone ved Haanden og dansede med hende 2—3 Gange. Derefter tog han sin Svigermoder ved Haanden, medens Kornetten tog hans Kone. Saaledes gik det en Tid, til Hudler førte sin Svigermoder hen til en Stol og satte sig ved Siden af, læggende sin Haand paa en tredje Stol i Haab om, at hans Kone vilde benytte den, naar hun var træt af Dansen. Men hun lod den staa og løb med Kornetten ud i Køkkenet. Hun kom først tilbage efter en halv Times Fraværelse og lidt senere Kornetten. Hudler forbød nu sin Kone at danse med ham, da Rytterne, Musikanterne, let kunde sige noget om hende, men desuagtet lod hun sig føre ud i en lystig Dans af Kornetten. Da nu alle de dansende omsider var blevne trætte, smed Kornetten sig paa en Stol i Hjørnet af Stuen, og Hudlers Kone drillede sin Mand ved ugenert at sætte sig ved Siden af Kornetten og endog tillade, at han lægger sin Arm om hendes Liv. Nu blev Moderen vred og sagde til Datteren: „Kan Du ikke, Du dumme Djævel, se, at din Mand er vred over din Opførsel?“ Dertil svarede Datteren: „Hvad bryder jeg mig om det“ og løb ud i Køkkenet med Kornetten i Hælene. Saa maatte den fornærmede Ægtemand ud at lede efter dem. Mørkt var der alle Vegne, hvorfor han tændte et Lys og holdt sin Hat for det, at det ikke skulde blæse ud. Endelig fandt han dem i et lille Kammer. Konen forsvandt, medens Kornetten laa med Hovedet paa Bordet, som om han sov. Hudler sagde: „Hvad er det for Optøjer, De laver,“ og raadede ham fra fremtidig at gøre lignende, da det kunde ende galt. Derefter gav han Musiken Fyraften og sluttede Dagen.

Men Hudler fik ikke Fred. Omtrent 6 Uger senere træffer han Kornetten i Stuen sammen med Konen. Pigen, Else Davidsdatter, havde de sendt bort. Da nu Hudler uventet traadte ind, for Kornetten i en Fart hen paa en Kuffert og satte sig, men Konen var saa uheldig i Farten at vælte med den Stol, hun ville sidde paa. Hudler lod som intet og gik hen til Vinduet for at skrive noget, men samtidig havde han Øje med et stort Spejl ved Siden af. Det røbede da ogsaa, at de unge vinkede og lo til hinanden. Ja, han havde endda den Tort at se sin Kone lægge de to forreste Fingre paa Hovedet i Form af to Horn. Hudler gav da sin Kone en paa Øret og sagde til Kornetten: „Monsieur Clausen! han vil nok holde op før en Ulykke er sket, gaa og kom aldrig mere!“

Kort efter var det Nytaar og efter Landets Skik havde Hudler belavet sig paa et godt Maaltid Mad hjemme, men da de skulde til at spise, sagde Konen: „Min Engel, lad os gaa til Mama!“ Han svarede: „Vi er jo ikke bedte, men som du vil, lad os gaa!“ Uagtet det var daarligt Førre udenfor vilde hun tage Silkestrømper og broderede Sko paa, men den omhyggelige Ægtemand tog dem til sig til de kom til Moderens Dør, hvor de blev tagne paa. Da Konen derpaa af sin lille Broder faar at vide, hvor Kornetten opholder sig, løber hun bort fra Hudler. Denne maatte saa afsted efter hende og finder hende da ogsaa efter et Par Timers Forløb, siddende nok saa hyggeligt paa et Værtshus med Kornetten. Hudler skældte ud: „Lad os gaa! Du er ellers som et Barn paa 6 Aar, jeg kan se paa dine Ben at du har vadet i Snavs til Knæerne!“ Derefter advarede han igen

Kornetten, der paa „sin Ære“ erklærede, at det er Konen, der løber efter ham.

Nu vilde Konen ikke mere have med Hudler at bestille og flyttede hen til sine Forældre, der vel har indset, at der intet var at stille op med hende. Og tillige tog Konen efterhaanden til sig alt det Indbo, hun havde bragt Hudler. Denne søgte hende imidlertid hos Forældrene. En Dag har han den Ærgrelse at se Kornetten ved Spisebordet, og denne haaner ham endda ved at sige, at nu har hans Kone ogsaa berøvet ham Sengen og istedet lagt Straa paa Gulvet, en Fornærmelse de tilstedeværende godt forstod.

Alt dette, siger Hudler i sit Forsvarsskrift, at have baaret med kristeligt Taalmod, men ogsaa, at det virkede trykkende paa hans Sindstilstand.

Saa kom den 2. December 1731 Kl. 5 Aften, da han gik paa Posthuset med et Brev, som først blev modtaget efter meget Vrøvl, da han kom for sent. Derefter gik han hen til Possementmagerens for at oplive sig med et Glas Øl. Da traadte en af Düsseldorffs tidligere Piger ind og sagde: „God Aften, Hr. Løjtnant!“ Han takkede og spurgte til Konen. Hun svarede: „Hun har det rigtig godt. Hr. Kornet Clausen har besøgt hende 3-4 Gange“. Hudler sukkede: „Ak, Stine, hav den Godhed at gaa til ham og sig, at han maa komme udenfor Døren et Øjeblik.“ Formodentlig har Kornetten boet hos Købmand Stub, for han kommer ud paa dennes Trappe. Hudler skælder ham ud og giver ham 3-4 Rap af en Stok, hvorefter Kornetten flygter ind i Stubs indre Værelser.

Senere faar dog Kornetten Courage og søger allevegne efter Hudler. Han traf ham i Stuen hos en

Løjtnant v. d. Lühe, hos hvem ogsaa Løjtnant Kurentz er tilstede, og siger til Hudler, at han havde søgt ham alle Steder, ogsaa hos en Canaille af en Handskemagerkone, og spørger derpaa 3-4 Gange begge Løjtnanter, om ikke Hudler er en Canaille. — Hudler sagde intet og mente det var forbi med dette, men da han senere paa Aftenen vil gaa hjem til Barakken for som han plejede at spille lidt med Trompeteren ved Ritmester Vivets Kompagni, faar han paa Vejen af en Dreng stukket et Brev i Haanden, en Udfordring til Duel. Og kommen hjem træder Kornetten selv ind med Pallask ved Siden og Stok i Haanden. Da Kornetten imidlertid ser, at Hudler griber til en Pistol, nøjes han med at sige: „Monsieur Hudler! Jeg kommer for at sige ham, at jeg maa have Revance imorgen tidlig Kl. 9.“ „Som han vil“, svared' Hudler og beder Kornetten, der vil tilføje en Hob Uartigheder, pakke sig.

Den 7. December 1731 mødtes saa de to Rivaller paa lille Vang ved Slagelse. Kornettens Udfordring havde lydt paa Pistoler, men det blev forandret til en Kamp med de svære Rytterpallasker. Enden blev, at Kornetten fik et dygtigt Hug i venstre Arm.

Man skulde nu tro, at Hudler efter det paafølgende Forhør maatte have sluppet ret billigt, men Spot og Skade synes her at have fulgt hinanden, thi foruden at miste sin Charge dømtes han til at betale sin Kontrapart 6 Rdl. i Bartskeerpenge. Clausen blev kun idømt 2 Aars Degradation, men Kongen resolve-rede dog, at ogsaa han skulde fradømmes Chargen.

Dueller var den Gang for almindelige til, at der ikke hurtig skulde gro Græs over denne Historie.

Begge kom i Tjenesten igen. Hudler døde som Premierløjtnant ved Garnisonskompagniet i Kristiania og Clausen opnaede at blive Regiments-Kvartermester i Randers og kgl. Overkrigskommissær.

Om Hudlers videre Ægteskab melder Historien intet.
